

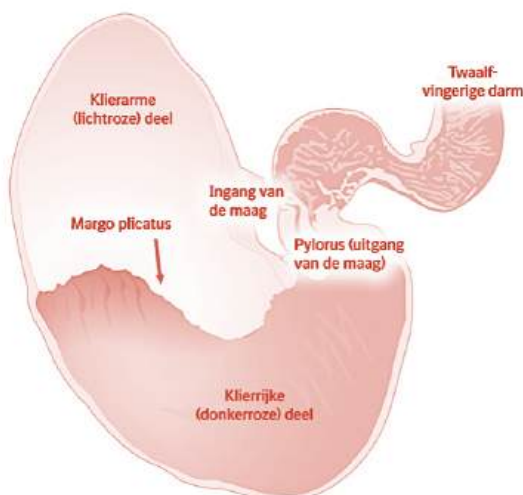
Maagzweren bij sportpaarden

herkennen en behandelen

Maagzweren komen vaak voor bij sportpaarden en kunnen een belangrijke oorzaak zijn van prestatievermindering en veranderingen in gedrag of eetlust. Hoewel het soms een ongrijpbaar probleem lijkt, is er vandaag de dag veel kennis beschikbaar over de herkenning en behandeling van dit syndroom. In dit informatieblad vindt u een overzicht van wat maagzweren zijn, hoe ze zich uiten, hoe ze gediagnosticeerd worden en welke behandelingsmogelijkheden er bestaan.

Wat zijn maagzweren?

De maag van het paard bestaat uit twee duidelijk verschillende delen. Het bovenste deel, het zogenaamde squameuze epitheel, is minder goed beschermd tegen maagzuur. Het onderste (glandulaire) deel, de klierzone, heeft juist een dikkere slijmlaag en een betere doorbloeding, waardoor het zich kan verdedigen tegen de zure inhoud. Wanneer deze beschermende mechanismen niet meer volstaan, kan het slijmvlies beschadigen en ontstaan er maagzweren. Dit wordt samengevat onder de Engelstalige term Equine Gastric Ulcer Syndrome (EGUS). Afhankelijk van de plaats in de maag spreekt men van zogenaamde squameuze of glandulaire maagzweren.

Beeld: ©Boehringer Ingelheim

Hoewel het beeld van maagzweren vaak geassocieerd wordt met stress of voeding, is de werkelijkheid complexer. Het belangrijkste gegeven is dat de balans tussen de agressieve werking van maagzuur en de beschermende eigenschappen van het maagslijmvlies verstoord raakt. Het resultaat is een pijnlijke aandoening die de gezondheid, het welzijn en de prestaties van het paard negatief kan beïnvloeden.

Klinische klachten

De signalen van maagzweren kunnen zeer uiteenlopend zijn en zijn soms subtiel. Veel paarden met maagzweren blijven ogenschijnlijk normaal eten, maar vertonen kleine veranderingen in gedrag of prestaties. Eigenaren beschrijven bijvoorbeeld dat hun paard kieskeuriger wordt met voer, met name krachtvoer, of dat het langer duurt voordat de voerbak leeg is. Gewichtsverlies en een doffe vacht worden geregeld opgemerkt bij paarden met chronische maagzweren.

Ook tijdens het rijden kunnen signalen zichtbaar worden. Paarden met maagzweren laten soms minder bereidheid zien om te werken, kunnen stug of prikkelbaar aanvoelen en weigeren bepaalde oefeningen uit te voeren. Vooral bij het aanspringen in galop of bij verzameling kunnen klachten optreden. Daarnaast wordt regelmatig een verminderde algehele prestatiecapaciteit gemeld, zonder dat er direct een orthopedisch probleem aanwezig is. Een vaak vermelde klacht is een reactie bij het opzadelen of aansingelen.

Andere tekenen zijn mild terugkerende koliekverschijnselen, vaak na het voeren of in rust. Sommige paarden gapen opvallend vaak, knarsen met de tanden of flemen meer na het eten. Het is belangrijk te benadrukken dat niet alle paarden duidelijke klachten vertonen. Soms wordt pas tijdens een gastroscopie zichtbaar dat er ernstige zweren aanwezig zijn, terwijl het paard nauwelijks klachten liet zien.

Diagnostiek

Het vaststellen van maagzweren kan alleen betrouwbaar gebeuren door middel van een gastroscopie. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met een flexibele slang met een camera, die via de neus en slokdarm in de maag wordt ingebracht. Zo kan de dierenarts het volledige maagslijmvlies bekijken en beoordelen of er sprake is van maagzweren, en zo ja, in welke mate en op welke locatie.

Andere methoden, zoals bloedonderzoek of mestonderzoek, kunnen wel een indruk geven van de algemene gezondheid, maar zijn niet specifiek genoeg om een diagnose van maagzweren te stellen. Gastroscopie blijft daarom de gouden standaard. Het voordeel is dat het resultaat direct zichtbaar is en dat de ernst van de aandoening nauwkeurig kan worden ingeschat.

Behandeling

Wanneer de diagnose is gesteld, bestaat de behandeling meestal uit een combinatie van medicatie en ondersteunende maatregelen. De belangrijkste diergeneesmiddelen zijn protonpompremmers, met als bekendste voorbeeld omeprazol. Deze remmen de aanmaak van maagzuur, waardoor het maagslijmvlies de kans krijgt om te herstellen. Bij maagzweren in de klierzone kan daarnaast het middel sucralfaat worden ingezet, dat zich als een beschermende laag over het beschadigde slijmvlies legt.

De duur van de behandeling varieert doorgaans, afhankelijk van de ernst van de maagzweren en de respons van het paard. Vaak wordt een herhaalde gastroscopie uitgevoerd om te beoordelen of de genezing volledig is. Het is namelijk niet mogelijk om louter op basis van het verdwijnen van de klachten te concluderen dat de maagzweren verdwenen zijn.

Naast medicatie worden ook veranderingen in het management en het rantsoen doorgevoerd ter ondersteuning van het herstel.

Prognose

De vooruitzichten voor paarden met maagzweren zijn over het algemeen gunstig, mits tijdig en adequaat behandeld. De meeste maagzweren genezen volledig en veel paarden herwinnen hun oude niveau van prestaties en welzijn. Wanneer de aandoening echter niet of onvoldoende wordt behandeld, kunnen klachten chronisch worden en kan de levenskwaliteit en de prestaties van het paard aanzienlijk verminderen.

Dr. Thibault Fripiat
DVM, PhD, dipl. ECVSMR

Europees Specialist in
Veterinaire Sportgeneeskunde